

Noiembrie 2005 – Copyright CDS – FRCCF – Tdh Lausanne

Rezultatele studiului sunt de domeniu public și pot fi reproduse, publicate sau folosite în alt scop fără aprobarea CDS, FRCCF și Terre des hommes/Lausanne. CDS – FRCCF – Terre des hommes Lausanne vor fi citate ca sursă a informațiilor.

Mulțumiri

În primul rând, doresc să mulțumesc pentru contribuția adusă de Adriana Mirieș, asistent social, angajat al Fundației Române pentru Copii, Comunitate și Familie (FRCCF).

Implicarea și ajutorul pe care l-a oferit pe parcursul derulării diferitelor etape ale investigației au fost de un real folos.

De asemenea, doresc să mulțumesc tuturor colegilor mei din România și din Italia pentru sprijinul și ajutorul oferit, îndeosebi:

Fundației Române pentru Copii, Comunitate, și Familie (FRCCF): Marta Beres, coordonator birou, Carmen Lupu, secretar-traducător, Andrea Lieb-Nemes, psiholog, Zsigmond Bartha, contabil,

Casa dei Diritti Sociali (CDS): Antonella Inverno, jurist, coordonator în domeniul protecției minorilor; Giancarlo Spagnoletto, coordonator în domeniul protecției minorilor; Ciprian Arsene, coordonator al echipei stradale; Susanna Matonti, avocat al echipei stradale; Paulica Ivan, mediator cultural; Rodolfo Mesaroli, psiholog al echipei stradale.

Reprezentanței Terre des hommes în România: Lucica Nițu, reprezentant național al Terre des hommes în România; Lucia Știrbu, persoană resursă HIV/SIDA, reprezentant național România/ Proiectul Regional pentru Protecția Copilului; Eliza Herinean, administrator.

Toți cei menționați mai sus au contribuit la realizarea cercetării prin sfaturi constructive și practice și prin acordarea de suport logistic.

De asemenea, doresc să mulțumesc celor ce și-au adus contribuția prin cunoștințele despre fenomenul minorilor neînsoțiți și traficați. Fără contribuția acestor persoane, investigația nu ar fi fost posibilă.

Mulțumiri deosebite le adresez colegilor mei de la Fundația **Terre des hommes (Lausanne)**, care au contribuit într-o mare măsură la lansarea acestui studiu: Ignacio Packer, director programe; Jean-Luc Imhof, delegat regional în Europa de Sud – Est; Jean Marie Dubey, manager programe; Vincent Tournecueillert, responsabil departament protecția copilului pentru Europa de Sud – Est; Pierre Philippe, persoană resursă în domeniul traficului de copii; Mirela Shuteriqi, avocat în domeniul protecției copilului; Arthur Marku, director al proiectului TACT; Jessica Xavier, responsabil birou.

În ultimul rând, doresc să-mi arăt recunoștința față de **Terre des hommes Italia**, și, îndeosebi, față de doamna Federica Giannotta, pentru sprijinul și îndrumarea oferite.

“Acest studiu a fost realizat cu sprijinului financiar și tehnic al fundației Terre des hommes Lausanne (www.tdh.ch)”

Studiul de față este inclus în Campania Internațională împotriva Traficului de Copii, condusă de Terre des hommes.

Pregătit de Daniela Ercolani
Investigator transnațional
Fundația Terre des hommes Lausanne
E-mail: daniela.ercolani@tdh.ch

Vorrei... ..

*Vorrei gridare al mondo la rabbia
dei bambini in catene*

*Vorrei gridare al mondo il dolore
delle bambine sfruttate*

*Vorrei gridare al mondo la tristezza
dei bambini abbandonati*

*Vorrei gridare al mondo la paura
dei bambini maltrattati*

*Vorrei gridare tutto questo al mondo
Ma chi grida con me?*

Michele, 12 anni

*(Children's Solidarity Concert –8 Giugno 2005,
Roma)*

Aș vrea...

*Aș vrea să strig lumii furia
copiilor ținuți în lanțuri*

*Aș vrea să strig lumii durerea
fetițelor exploatare*

*Aș vrea să strig lumii tristețea
copiilor abandonați*

*Aș vrea să strig lumii teama
copiilor maltratați*

*Aș vrea să strig toate aceste lucruri lumii
Dar cine strigă împreună cu mine?*

Michele, 12 ani

*(Concertul de solidaritate al copiilor –8 iunie 2005,
Roma)*

Conținut

Avertisment

Terminologie

1. Constatări importante

2. Studiul

2.1 Metodologie

2.2 Protecție și Confidențialitate

2.3 Limitele cercetării

3. Criza copiilor români din Roma

3.1 Informații generale despre minorii români neînsoțiti din Roma

3.2 Trei profile principale

3.2.1. Minori neimplicați în activități ilegale, care trăiesc în centrele de primire italiene

3.2.2. Minori care fură sau sunt implicați în alte forme de delincvență juvenilă

3.2.3. Copii exploatați sexual

3.3 Traficați din România sau exploatați doar după ce ajung în Italia?

3.4 Zone de proveniență a copiilor din România

4. Lipsuri de luat în considerare

5. Concluzii

6. Recomandări

6.1 Principalele activități

6.2 Câteva sugestii în domeniul prevenirii și protecției

Anexe

Proceduri legale și sistemul de protecție al MSN și al copiilor traficați

- Italia
- România

Lista persoanelor de contact

ECHIPA DE STUDIU

Coordonatorul cercetării

Daniela Ercolani, Investigator transnațional din partea fundației Terre des hommes Lausanne

Cercetători în teren

Casa dei Diritti Sociali (CDS), Via dei Mille 36, Roma: Antonella Inverno, jurist coordonator în domeniul minorilor; Giancarlo Spagnoletto, coordonator în domeniul protecției minorilor; Ciprian Arsene, coordonator al echipei stradale, Susanna Matonti; avocat al echipei stradale; Paulica Ivan, mediator cultural; Rodolfo Mesaroli, psiholog în cadrul echipei stradale.

Fundația Română Pentru Copii, Comunitate și Familie (FRCCF), Str. Mihai Viteazul, nr.19, ap.1 - Satu Mare, Romania: Marta Beres, coordonator birou; Adriana Mirieș, asistent social; Carmen Lupu, secretar-traducător; Andrea Lieb-Nemes, psiholog; Zsigmond Bartha, contabil.

ACRONIME ȘI ABREVIERI FOLOSITE ÎN TEXT

ANMI	Asociația Națională a Municipalității Italiene
ANPDC	Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului
CDS	Casa dei Diritti Sociali
CMS	Comitetul pentru Minori Străini
CPIM	Centrul de Primă Intervenție pentru Minori
CDC	Convenția Drepturilor Copilului
DGASPC	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului
FRCCF	Fundația Română pentru Copii, Comunitate și Familie
GPACS	Grupul de Primire și Ajutor pentru Copiii Străini
OIM	Organizația Internațională pentru Migrație
ONG	Organizație Nonguvernamentală
TACT	Acțiune Transnațională Împotriva Traficului de Copii
Tdh	Terre des hommes
MSN	Minori Străini Neînsoțiți
MN	Minori Neînsoțiți
UE	Uniunea Europeană

AVERTISMENT

Rețele de prostituție feminină și masculină în Roma: majoritatea minori români!

În prezent, fete de naționalitate română cu vârste cuprinse între 14 și 17 ani se plimbă pe bulevardele principale din suburbiile Romei. Aceste grupuri de copii exploatați sexual, toți de naționalitate română, sunt compuse din 3 până la 5 minori, însoțiți de o femeie adultă. La o sută de metri depărtare, traficanții le urmăresc activitatea, contactând fetele pe telefonul mobil în orice moment.

Băieții români, cu vârste între 16 și 18 ani, își așteaptă clienții în centrul Romei. Italienii și turiștii nu-și dau seama de motivul pentru care se află în stradă. Băieții sunt bine îmbrăcați; așteaptă pur și simplu în piață, privind mașinile clienților lor obișnuiți și speră că aceștia le vor oferi bani, o masă caldă sau măcar un loc unde să doarmă peste noapte.

Câți băieți și câte fete sunt implicați în această activitate? Este imposibil de estimat amploarea acestei afaceri ilicite. Totuși, lucrătorii de stradă cu experiență sunt de acord cu acest fapt – cifra este mare iar minorii se mișcă dintr-un loc în altul, în fiecare zi, deoarece clientul caută 'fețe noi'...

Autoritățile din Roma reacționează în fața acestei probleme, dar numărul minorilor continuă să crească. Doar în primele 6 luni ale anului 2005, numărul minorilor români neînsoțiți înregistrați de serviciile publice a atins aproape numărul total înregistrat în anul 2004. Asistenții sociali și juriștii sunt supraîncărcați cu noi cazuri.

"Totul începe în România, dacă nu facem ceva în țară, copiii români vor continua să vină și să cadă în capcana acestor rețele!", declară iritat un asistent social român. După 4 ani de muncă pe stradă, în capitală, acesta continuă să găsească noi minori pe stradă. Asistentul social este membru al organizației italiene Casa Dei Diritti Sociali (CDS), una dintre puținele ONG-uri care oferă servicii special direcționate pentru copiii străini exploatați pe străzile Romei.

"Un acord bilateral concret urmează să fie semnat în curând."

Ce se întâmplă în România? Pentru cei care s-au plimbat pe străzile Bucureștiului acum 10 ani, schimbările sunt uimitoare. Abia dacă mai există un copil singur pe stradă. Cerșetorii au dispărut, iar instituțiile se închid una după alta. Tinerii exploatați sexual au fost îndepărtați din centrele comerciale ale capitalei, fiind împinși spre suburbie. Străzile par a fi curate...

Fiecare cetățean român se gândește la intrarea în Europa. S-au depus multe eforturi pentru a îndeplini standardele impuse de Bruxelles; legislația a fost schimbată. Sute de noi reglementări sunt puse în aplicare cu scopul de a reforma realitatea românească. Termenul limită este ianuarie 2007.

Un reprezentant al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului (ANPDC) declară următoarele: *"Guvernul român este foarte îngrijorat de migrația minorilor spre Italia. Această problemă este o prioritate pentru noi! Un acord bilateral concret urmează să fie semnat în curând."*

Mai multe organizații române sunt active de mulți ani în lupta împotriva traficului de ființe umane, însă puține dintre acestea se concentrează, în mod deosebit, asupra traficului de copii. Doar o organizație a demarat activități transnaționale între România și Italia.

Unul dintre asistenții sociali ai ONG-ului român FRCCF și-a încheiat de curând munca de teren desfășurată timp de 3 luni în Roma împreună cu echipa CDS. Asistentul social a participat activ la activitățile desfășurate în stradă împreună cu partenerul italian, care oferă consiliere psihologică și legală minorilor români implicați în prostituție. *“Băieții români sunt implicați în prostituție masculină, iar acest lucru este total necunoscut în România!”* Acesta continuă: *„Dacă le abordezi pe fete, nu vor să-ți spună prea multe, sunt speriate. Aceasta înseamnă trafic!”*

Același asistent social adaugă: *“Acum știu care sunt principalele orașe din care provin aceștia: Iași, Galați, Călărași, Craiova... Acțiuni concrete ar trebui să aibă loc chiar în aceste orașe pentru a proteja copiii împotriva riscurilor migrației...”*

Acest asistent social este acum mai informat decât orice alt asistent social din România. El cunoaște acum traseul urmat de minorii români : *“Cu cât ești mai informat, cu atât poți preveni mai bine”.*

În România, eforturile pentru a strânge fonduri pentru sprijinirea acestui gen de activități continuă. Aceasta este una dintre multiplele paradoxuri ale tranziției spre UE. Fondurile atât de necesare pentru scopuri umanitare sunt tot mai rare în România. FRCCF petrece enorm de mult timp și investește multă energie, încercând să acopere cheltuielile de bază, reducând, astfel, timpul și energia concentrate asupra nevoilor beneficiarilor.

Nevoie fundamentală de cooperare transnațională

CDS și FRCCF prezintă o analiză actualizată a “situației minorilor români din Roma”. Această cercetare de scurtă durată, sprijinită de către biroul național al Tdh din România, urmărește stabilirea priorităților imediate în abordarea problemei traficului de copii între cele două țări.

Mulțumită contribuției autorităților din București și din Roma, precum și a participării active a ambelor ONG-uri, cercetarea de față prezintă flexibilitatea fenomenului migrației în rândul minorilor și complexitatea răspunsurilor, subliniind, în același timp, nevoia absolută a unei colaborări la nivel transnațional.

În urma analizei asupra acestui aspect îngrijorător, s-a constatat o oarecare pasivitate din partea unor persoane cu răspundere, precum și o lipsă de eficiență din partea majorității actorilor implicați.

Soluțiile și măsurile de prevenire și protecție în România trebuie să vină din România. De asemenea, sistemul de protecție socială și rețelele de sprijin pentru copiii români victime ale exploatarei sexuale în Roma trebuie să fie organizate și controlate atât de către serviciile publice italiene, cât și de către societatea civilă italiană în Roma.

În ambele țări există o lipsă de coordonare a activităților, în timp ce exploatarea ființelor umane continuă cu creșterea numărului de tineri români care se deplasează dintr-o țară în alta. Au fost întocmite, dezbătute și aprobate programe unilaterale. Cu toate acestea, în realitate, căutarea de parteneri de încredere în altă țară și stabilirea de acorduri susținute și concrete se desfășoară, adesea, doar în prima zi de implementare.

Soluțiile găsite în România și în Italia trebuie să fie îmbinate, ținându-se cont de principiul interesului superior al copilului, și bazate pe încrederea între parteneri. Soluția trebuie să fie una la nivel european.

Copil. Minor. Tânăr. Fată. Băiat.

Acești termeni sunt folosiți în text aproape ca sinonime pentru toate felele și pentru toți băieții sub 18 ani. Uneori termenii se suprapun, deoarece autorul studiului a încercat să folosească un limbaj cât mai simplu și mai clar.

În general, termenii „tineri” și „minori” sunt folosiți pentru a-i deosebi pe copiii în vârstă de 15, 16 și 17 ani de cei mai tineri, deoarece în italiană cuvântul „copil” (“bambino”) este folosit cu referire la copiii sub 11-12 ani.

Minori străini neînsoțiți

În text, acest termen este folosit conform legislației italiene, potrivit căreia minorul străin neînsoțit este minorul care nu este cetățean italian sau al Uniunii Europene și care stă pe teritoriul statului din orice motiv, fără a fi deșus cerere de azil sau fără asistență sau reprezentare legală din partea părinților sau a tutorelui.

Copil la risc de a fi traficat

Copilul la risc este cel care trăiește în condiții care îi pot pune în pericol sănătatea, moralitatea, educația sau integritatea, dar care nu a fost abordat încă de un traficant.

Prostituție

Termenul este folosit pentru persoanele sub 18 ani și pentru adulții care prestează servicii sexuale în schimbul banilor. Totuși, termenul nu ar trebui considerat sinonimul cuvintelor „trafic” și „constrângere”. Termenul este folosit și pentru persoanele implicate în această activitate în deplină cunoștință de cauză și cu propriul consimțământ.

Traficul de copii – exploatarea copiilor

În acest caz, distincția este clară, deoarece în text se face referire la copiii traficați din România în Italia, fără să se știe exact ce vor face acolo, și copiii care migrează în Italia și ajung să fie exploatați în activități ilegale în timp ce se află acolo.

Conform abordării din punctul de vedere al legislației, traficul de copii are loc când un copil este dus dintr-un loc în altul, fie legal, fie ilegal, în interiorul țării sau peste graniță, iar apoi este supus exploatării.

Ajuns la destinație, copilul este exploatat prin muncă sau sexual sau este implicat în activități ilegale. Copilul poate fi vândut spre adopție. Principalul scop al traficului este câștigarea unui profit. În majoritatea cazurilor, traficul de copii implică și alte infracțiuni.

Motivele traficului de copii implică, printre altele:

- Exploatarea prin muncă, inclusiv cerșetoria, sclavia și munca forțată
- Exploatarea sexuală, inclusiv prostituția și pornografia
- Activități ilegale, furt, trafic de droguri, etc.
- Adopții pe considerente comerciale
- Trafic de organe.

1. CONSTATĂRI IMPORTANTE

- Se pare că Roma este, în prezent, zona din Italia cu cel mai mare număr de copii români neînsoțiți.
- Deși numărul celor traficați din România în Italia este o realitate, numărul copiilor între 14 și 18 ani, care migrează din țara lor și sunt implicați sau devin victime ale exploatării când ajung în Italia, este în continuă creștere.
- Băieții și fetele sunt, de obicei, implicați în prostituție, în timp ce copiii mai mici, cu vârste cuprinse între 11 și 13 ani sunt implicați în delincvență juvenilă, comițând fapte ca extorcarea și tâlhăria.
- Din păcate, este imposibil de estimat amploarea prostituției, deși lucrătorii stradali sunt de acord cu faptul că cifra este mare, iar copiii se mișcă dintr-un loc în altul în fiecare zi, deoarece clienții caută „fețe noi”.
- Principalele zone de proveniență ale copiilor din România sunt: București, Călărași, Craiova, Galați și Iași.
- În ambele țări există o lipsă de coordonare a activităților, în timp ce exploatarea flagrantă a ființelor umane continuă, iar numărul imigranților români crește în fiecare zi. Au fost întocmite, dezbătute și aprobate programe unilaterale. Cu toate acestea, în realitate, căutarea de parteneri de încredere în altă țară și stabilirea de acorduri susținute și concrete se desfășoară adesea doar în prima zi de implementare.
- Soluțiile găsite în România și în Italia trebuie îmbinate, ținând cont de principiul interesului superior al copilului, și bazate pe încrederea între parteneri. Soluția trebuie să fie una la nivel European.

2. STUDIUL

2.1 Metodologie

Această cercetare are scopul de a oferi o perspectivă generală atât din punct de vedere calitativ, cât și cantitativ, asupra situației copiilor români neînsoțiți din Roma.

Metodologia se împarte în trei etape diferite:

- **Prima etapă**

Au fost adunate și analizate informații pentru obținerea unei perspective generale asupra situației minorilor neînsoțiți.

Acestea cuprind:

- Publicații și rapoarte
- Consultări cu instituții, ONG-uri, autorități locale și publice și cu asistenții sociali care se ocupă de traficul de copii și migrația minorilor neînsoțiți.
- Informații despre statutul legal al minorilor neînsoțiți și al copiilor victime ale traficului în Italia (în special în Roma) și în România.

- **A doua etapă**

Analiza situației copiilor români neînsoțiți din Roma a fost realizată prin intervenții directe în teren. A fost organizată o echipă de lucrători stradali italieni și români, iar, când a fost posibil, copiii au fost intervievați. Totuși, nu a fost posibilă verificarea informațiilor oferite de acești copii cu informații din alte surse.

- A treia etapă

Pentru o mai bună înțelegere și identificare a zonelor exacte de proveniență a copiilor găsiți în Roma, s-a recurs la o evaluare directă a diferitelor contexte din România, prin analiză directă. Analiza s-a bazat pe mai multe aspecte și reflectă punctul de vedere al persoanelor intervievate¹.

Instrumentele folosite în cercetare au fost următoarele: observație participativă, interviuri și discuții libere².

Această etapă a ajutat la colectarea de informații de bază despre fiecare comunitate și la înțelegerea contextului cultural și a mediului în care trăiesc persoanele.

2.2 Protecție și Confidențialitate

Datorită tematicii sensibile a cercetării, sunt necesare garantarea confidențialității informațiilor primite de la copii și asigurarea că prezența cercetătorilor în teren nu a influențat activitatea ONG-urilor locale care lucrează cu acei copii.

2.3 Limitele cercetării

Datorită complexității tematicii abordate, vom enumera câteva dintre dificultățile întâmpinate pe parcursul celor trei luni de investigare:

- Principala limită impusă studiului a fost timpul. Pentru a crea o relație de încredere între lucrătorii de stradă și copiii găsiți pe străzi, este nevoie de repetate întâlniri și dialoguri pe o perioadă mai de timp mai mare de trei luni. „Spargerea gheții” a fost posibilă doar după câteva întâlniri, însă discuții mai profunde au putut avea loc doar cu trei copii.
- Nu toți copiii au avut aceeași atitudine față de lucrătorii stradali. Unii s-au simțit în nesiguranță sau mai stânjeniți decât alții, atunci când își spuneau povestea. Alora le era foarte frică să vorbească, iar alții au fost destul de deschiși.
- Contactarea copiilor, îndeosebi a celor mai tineri, și discuțiile purtate cu ei nu au fost mereu ușoare. Aceștia, de obicei, sunt însoțiți pe stradă sau supravegheați de anumiți adulți.
- Datele puse la dispoziție de către instituțiile publice erau fragmentate și necuprinzătoare. Nici o instituție guvernamentală nu dispune de informații exacte despre mișcarea internă și externă a minorilor neînsoțiți.
- În general, persoanele implicate în exploatarea copiilor nu consideră această problemă ca fiind o problemă reală. Unii dintre părinții copiilor implicați în cerșetorie, muncă forțată sau tâlhărie nu au considerat aceste lucruri ca fiind „exploatare” și au afirmat că „acești copii au fost permanent sub supravegherea și <<grija>> lor”.

¹ Deosebit de importantă a fost înțelegerea naturii relațiilor de sprijnire în cadrul diferitelor comunități, inclusiv integrarea oamenilor la diferite nivele și sentimentul de apartenență la comunitatea lor socială.

² Deși perioada de investigare a fost destul de limitată, întâlnirea românilor în diferite contexte și a răspunsurilor lor spontane (în afara interviurilor formale), a ajutat la dobândirea unei înțelegeri generale a mediului în care trăiesc.

3. CRIZA COPIILOR ROMÂNI DIN ROMA.

Prezența minorilor străini neînsoțiți (MSN) nu este un fenomen nou în Italia. Acest fenomen datează din perioada de după cel de-al doilea război mondial, însă în ultimii 15-20 de ani fenomenul a cunoscut o transformare drastică³.

Pe parcursul anilor 90, copiii români nu au constituit majoritatea copiilor neînsoțiți aflați în Italia. Situația s-a schimbat puțin când în anul 2002 cetățenii români nu au mai avut nevoie de viză pentru țările din spațiul Schengen.

Numărul minorilor români neînsoțiți prezenți în Italia a început să-l depășească pe cel al altor minori în principal începând cu anul 2003.

ȚARA DE ORIGINE A MINORILOR STRĂINI NEÎNSOȚIȚI 2003 (doar minorii identificați)		
Tara de origine	Total	Procentaj %
România	2391	47%
Albania	1177	23%
Maroc	949	19%
Zona ex Yugoslavia*	262	5%
Moldova	61	1%
Bangladesh	57	1%
Polonia	32	1%
Irak	22	0%
Altele	150	3%
Total	5101	100%

* Croația, Kosovo, Macedonia, Slovenia, Bosnia, Serbia
(Anci – Departamentul de imigrare și politici sociale)⁴

În prezent, Roma apare ca principala zonă din Italia în care există cel mai mare număr de copii români neînsoțiți.

Orașe în care majoritatea MSN au fost Români - 2003		
Oraș	Nr.	% din Total
Roma	556*	21%
Milano	304	13%
Trieste	399	17%
Bologna	141	6%
Firenze	223	9%
Torino	140	6%
Udine	123	5%

(Anci - Departamentul de imigrare și politici sociale)

* Date exacte au fost primite de la autoritățile din Roma – Departamentul V, GPACS -Grupul de Primire și Ajutor pentru Copiii Străini

³ OIM, "Traficul minorilor neînsoțiți în Uniunea Europeană – Italia", Decembrie 2004
"Până la sfârșitul anilor 1980, acest fenomen a fost legat de deplasarea minorilor care fugeau de situații conflictuale în și în jurul țării lor de origine...În a doua jumătate a anilor 1980, fenomenul a căpătat o nouă dimensiune: pe parcursul acestor ani, tinerii adolescenți din Maghreb (în principal Maroc și Tunisia) au început să vină în Italia, într-un flux aproape identic cu aflulul adulților imigranți din aceleași țări."

⁴ În 2004 a fost realizat un studiu în peste 346 de orașe italiene asupra situației minorilor străini neînsoțiți aflați pe întreg teritoriul Italiei, « Minorii străini neînsoțiți, o cercetare teritorială »

Deși aceste date se referă la anul 2003, pe parcursul derulării acestei cercetări, lucrătorii stradali din Roma au observat că în prezent un mare număr din copiii neînsoțiți provin, în principal, din România.

“Numărul copiilor români aflați în Roma în prezent pare a fi foarte mare în comparație cu numărul celorlalți copii străini”⁶.

Privind datele oferite de autoritățile din Roma, este evident că numărul copiilor români este mai mare decât al celorlalți copii.

Țara de origine a minorilor străini neacompaniați din Roma			
Țara de origine	2003	2004	2005*
Afganistan	25	27	39
Albania	114	66	43
Zona ex-Yugoslavia (Croatia, Kosovo, Macedonia, Slovenia, Bosnia, Serbia)	81	75	57
Etiopia	24	20	22
Maroc	84	39	46
Moldova	61	103	98
România	556	539	487
Neidentificate	64	206	35
Altele	119	53	112
Total	1128	1075	939

(Autoritățile din Roma – Departamentul V,
GPACS -Grupul de Primire și Ajutor pentru Copiii Străini

* Primul semestru al anului 2005 (01/01/2005-30/06/2005)

În prezent, numărul minorilor români neînsoțiți care ajung în Roma crește neîncetat. Doar pe parcursul primelor 6 luni ale anului 2005, serviciile publice au înregistrat 487 minori români neînsoțiți, aproape numărul total înregistrat în 2004.

Informația a fost confirmată și de unii asistenți sociali care lucrează direct cu minorii străini neînsoțiți.

“În 2004, dintr-un total de 636⁶ de minori străini neînsoțiți găzduiți de Caritas, 364 au fost români, iar în doar primele șase luni ale anului 2005, din totalul de 500 de copii străini neînsoțiți primiți de Caritas, 314 au fost români”⁷.

⁵ Informații primite de la lucrătorii de stradă.

⁶ Acest număr reprezintă numărul total al tuturor intrărilor în centru. Minorii care au intrat în centru de mai multe ori, au fost numărați de fiecare dată.

⁷ În Roma există 114 centre de primire pentru minorii neînsoțiți.

Există două centre de primă intervenție (CPIM – Centro Pronto Intervento Minori) în Roma, conduse de Caritas și Sacra Famiglia (aprox. 33 de locuri).

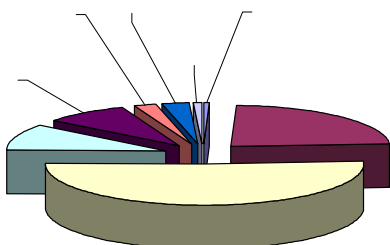
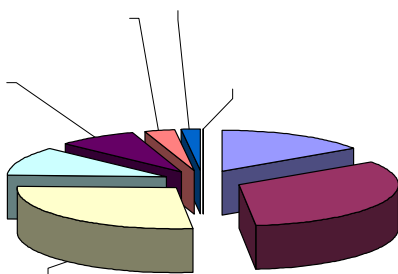
- Informații primite de la asistenții sociali ai Caritas.

3.1 Informații generale despre minorii români neînsoțiți din Roma

Vârsta copiilor

Chiar dacă există și copii mai tineri⁸, majoritatea copiilor români găsiți pe străzile Romei sunt, în principal, adolescenți, băieți și fete, între 16 și 17 ani, care decid să migreze în Italia fie legal, fie ilegal, după ce au terminat clasele obligatorii.

“Vârsta minorilor români crește, iar adolescenții cu vârste între 16 și 17 ani acoperă o porțiune tot mai mare din numărul total al românilor prezenți în Roma”⁹.

(Autoritățile din Roma –Departamentul V – GPACS -Grupul de Primire si Ajutor pentru Copiii Străini)

⁸ Conform informațiilor colectate, acești copii sunt în general de etnie romă.

⁹ Informații primite de la un asistent social al autorităților din Roma.

3.2 Trei profiluri principale

Pentru o mai bună înțelegere a situației minorilor români neînsoțiți, prezenți în Roma, există trei profiluri principale care îi descriu:

- Minori neimplicați în activități ilegale și care trăiesc în centrele de primire italiene;
- Minori care fură sau care sunt implicați în altă formă de delincvență juvenilă;
- Copii exploatați sexual.

3.2.1 Minori neimplicați în activități ilegale și care trăiesc în centrele de primire italiene

Minorii români care vor să intre în centrele de primire italiene ajung, de obicei, în Italia pe căi legale. În general, aceștia cunosc bine legislația și măsurile de protecție de care pot beneficia.

“Majoritatea copiilor care se află în prezent în centrele de primire au știut de existența acestora încă înainte de a pleca din România. În general, părinții lor au fost de acord să plece și, probabil, le-au plătit drumul”¹⁰.

Acești minori sunt, de obicei, bine informați în legătură cu procedurile care trebuie îndeplinite la sosirea lor în Italia.

Unii asistenți sociali cunosc minori care ajung în centrele de asistență socială sau la poliție cu “o listă completă” de cereri: permis de ședere, cereri de protecție și primire în centre, intrare pe piața forței de muncă, etc.

Unii dintre acești minori au asupra lor chiar adrese ale centrelor de urgență pentru protecția copilului sau a unor sedii de poliție importante, precum și certificate de naștere care confirmă statutul de minori.

Minorii români care sunt mai bine informați în legătură cu procedurile de urmat, preferă să ajungă în nordul Italiei (Udine), unde știu că *“birocrația se mișcă mai repede decât la Roma și că se poate obține mai rapid un permis de ședere pentru minori”¹¹.*

De obicei, acești minori au fost informați de către prietenii sau rudele care au fost deja în Italia. Și tot aceștia i-au ajutat să intre în centrele de primire. Unii minori consideră aceste centre ca fiind școli, deoarece le spun părinților că acolo învață limba italiană.¹²

Ședere	Nr. De minori
De la 1 la 5 zile	772
De la 6 zile la 1 lună	53
De la 1 lună la 1 an	218
> 1 an	142
Total	1185

(Autoritățile din Roma –Departamentul V, GPACS -Grupul de Primire si Ajutor pentru Copiii Străini)

Deoarece numărul copiilor care nu doresc să rămână în centrele de primire crește în fiecare zi, următoarele două profiluri vor descrie cele mai obișnuite și, în același timp, cele mai periculoase situații în care sunt implicați minorii în general.

¹⁰ Interviu cu un asistent social de la unul dintre centrele de primă intervenție din Roma.

¹¹ Interviu liber cu un băiat de 19 ani din Satu Mare, care a plecat din România când era minor.

¹² Scopul acestor centre este să-i ajute pe minori să se integreze în comunitatea locală. Aici se organizează activități în scop educativ care includ: cursuri de limbă italiană, cursuri de formare profesională și burse de muncă.

Quote A Există dovezi care arată că până și copiii care decide să stea și să trăiască în centre se implică adesea în activități ilegale în timpul liber – Informație primită de la CDS.

Quote B Informații primite de la un asistent social al autorităților din Roma.

3.2.2. Minori care fură sau sunt implicați în delincvență juvenilă

Tinerii minori români de 10, 11 și 12 ani consideră furtul ca fiind *“principala activitate de practicat în Roma”*. Lucrătorii stradali au observat că, adeseori, aceștia se reunesc în grupuri de câte 4-5 și că este foarte greu să-i contactezi.

“Sunt în permanență supravegheați de anumiți adulți.

De obicei fură geanți și portofele și rar se întâmplă să cerșească însoțiți de vreun adult în metrouri.

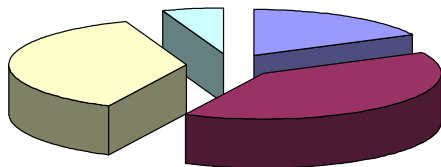
De obicei „operează” în stațiile principale și în jurul acestora”¹³.

Tâlhărie	278	84,70%
Extorcare	3	0,90%
Acceptarea bunurilor furate	7	2,10%
Atentat la crimă	9	2,70%
Crimă	4	1,20%
Viol	4	1,20%
Alte infracțiuni comise împotriva oamenilor	5	1,50%
Droguri	9	2,70%
Alte infracțiuni	9	2,70%

(Institutul penal pentru minori -Roma)

Între toți acești minori, rromii¹⁴ ocupă primul loc, urmați apoi de români și italieni. Din păcate, nu există dovezi clare cu privire la țara de origine a minorilor rromi, deși lucrătorii stradali au identificat mai mulți minori rromi din România.

(Centrul de Justiție pentru Minori din Roma)

¹³ Stazione Termini, Stazione Tiburtina și P.za della Repubblica, dar și în centrul Romei. – Informație primită de la asistenții sociali ai unei ONG.

¹⁴ Rromii provin, în principal, din România, Albania, Serbia și Macedonia.

3.2.3. Copii exploatați sexual

Lucrătorii stradali sunt de acord cu faptul că numărul minorilor care sunt implicați în prostituție pe străzile Romei crește în fiecare zi.

“Din păcate, nu dispunem de informații de încredere sau de date în ceea ce privește fenomenul minorilor exploatați sexual. Sunt implicați și fete și băieți, dar numărul acestora este imposibil de estimat.”¹⁵

Fetele

În prezent, pe principalele bulevarde din suburbiile Romei¹⁶, se prostituează un mare număr de fete românce cu vârste între 14 și 17 ani.

De obicei, minorele formează grupuri mici de 3-5 fete și, în general, sunt însoțite de o femeie adultă care răspunde de ele.

Traficanții rămân pe aproape și le observă, uneori trec cu mașina prin zonă, oprindu-se din când în când, sau le contactează pe mobil.

“Deși unora dintre aceste fete le este teamă să vorbească, de obicei nu e greu să le oprești și să petreci câțva timp cu unele dintre ele, dar nu mai mult de 5-10 minute, deoarece trebuie să se întoarcă ‘la lucru’.

Uneori le e teamă de cei care le exploatează, dar de cele mai multe ori ele îi privesc pe traficanți ca pe niște persoane care chiar vor să le ajute. Fetele au încredere în ei și îi văd ca pe niște protectori.

În primele săptămâni, traficanții le lasă fetelor tot câștigul, ca să-și poată cumpăra haine noi, machiaje și ultimul model de telefon mobil. Abia după câțva timp traficanții își însușesc jumătate din câștigul fetelor, promițându-le mai multă protecție și ajutor, astfel încât fetele ajung să se simtă în siguranță și sunt convinse că nimeni nu le poate face rău”¹⁷.

Fetele zâmbesc când îi recunosc pe lucrătorii stradali, iar cele mai curajoase chiar îndrăznesc să dea mai multe informații despre activitatea lor, fără să verifice dacă le vede cineva :

“Plătim în jur de 200-300 de euro pentru un loc unde să stăm pe parcursul zilei, însă cele mai ‘norocoase’ plătesc doar între 70 și 80 de euro”.

Și adolescenții lucrează noaptea împreună cu adulții.

Noaptea este mai greu de „lucrat”, deoarece traficanții efectuează controale mai regulate.

Cerșesc copiii români din Roma?

Dacă folosești mijloacele de transport în comun, vei observa foarte puțini copii cerșind.

“Cerșitul nu mai este considerat una dintre principalele activități, mai ales de către minorii români”¹⁸.

Cerșitul este practicat mai degrabă de către persoanele mai în vârstă sau de mame cu copii mici (2, 3 ani sau chiar mai mici) sau de către unii minori veniți din alte țări.

Un copil român de aproximativ 11 ani a declarat: *“Nu se câștigă mulți bani cerșind în Italia”.*

3.3 Traficați din România sau exploatați odată ajunși în Italia?

Trecutul lor și calea urmată de fetele tinere care lucrează pe străzile Romei sunt diferite.

- Unele au venit singure. Și-au dorit să câștige bani. Uneori au știut sau și-au imaginat, înainte să ajungă în Italia, că vor intra pe piața prostituției. Au auzit că alte fete de aceeași vârstă s-au întors din Italia cu mulți bani și au dorit să încerce și ele; fetele doresc să-și facă un viitor, iar aceasta pare calea cea mai rapidă.

¹⁵ Informații primite de la lucrătorii stradali ai CDS.

¹⁶ În principal zona Cristoforo Colombo și Salaria.

¹⁷ Informații primite de la un lucrător stradal al CDS.

¹⁸ Informații primite în cadrul unui interviu cu lucrătorii stradali din Roma.

Monica¹⁹ este o fată drăguță de 16 ani. Este din Iași și este nouă pe străzile Romei: *“Am fost singură când am plecat de acasă. Am luat un autocar din România și am plătit totul din banii câștigați când făceam curățenie la case particulare și din banii primiți ca bursă școlară.*

Părinții mei au semnat un document pentru a putea ieși din țară, chiar dacă la început nu au prea fost de acord. Dar au încredere în mine și știu că, atunci când eu decid ceva, de obicei duc la bun sfârșit”.

Fetei nu îi este greu să recunoască: *“Am venit aici doar ca să câștig bani, asta am ales și asta vreau să fac acum. Nu știu cât va trebui să rămân, la început am crezut că voi sta trei luni, dar acum...nu știu sigur, poate voi sta mai mult, poate mai puțin!*

Părinții nu știu ce fac eu aici, ei cred că fac curat într-o casă particulară”.

Fata pare încrezătoare: *“Când am ajuns aici, am fost complet singură, dar acum am o prietenă bună. Am întâlnit-o la stația Termini. Și ea este din România și are 17 ani; ea a ajuns aici acum câteva luni și cunoaște mai multe decât mine, știe cum merg lucrurile aici, în Roma. A fost deja prinsă de poliție, dar a plecat din centrul unde a fost dusă după câteva zile.*

Acum lucrăm împreună în Cristoforo Colombo. Ne ajutăm reciproc: când una dintre noi este cu un client, cealaltă păstrează banii. Împărțim totul și avem încredere una în cealaltă.

În unele nopți, reușim să câștigăm între 700 și 800 de euro; în celelalte nopți, doar 100 sau 200 de euro”.

Monicăi nu îi este teamă de stradă, știe cum să se protejeze: *“Îi cunosc pe bărbați, iar, dacă cred că îmi vor face rău, nu intru în mașină. Prietena mea mă ajută să notez mereu numărul de înmatriculare al mașinilor în care intru, așa că aceștia știu că, dacă pățesc ceva, vor avea necazuri”.*

Ea adaugă: *“Întotdeauna folosesc prezervative și nu fac sex anal, nici nu folosesc gura. Încerc să mă protejerez de infecții și de celelalte fete. Toate am fost de acord să folosim prezervative. Celelalte fete sunt rele dacă descoperă că nu am folosit prezervativul; pot să creadă că vreau să înșel, să le fur clienții și să câștig mai mulți bani”.*

Când lucrătorii stradali au întrebat-o dacă a fost vreodată abordată de vreo persoană care i-a oferit protecție sau i-a cerut bani pentru locul pe care-l ocupa, fata a devenit palidă și a răspuns evaziv: *“Odată a venit un român și câteva zile mai târziu niște albanezi. Au vrut să ne ofere ajutor, dar le-am spus că nu suntem interesate și ne-au lăsat în pace. Cred că ne-au lăsat în pace pentru că nu eram într-un ‘loc bun”.*

- Alte fete au venit în Italia cu cineva în care aveau încredere. Traficanții sunt, de obicei, prieteni, vecini sau rude.

Acesta este cazul Clarisei: *“Am fost singură, mama a murit, tata a plecat să trăiască cu altă femeie. Când aveam 15 ani am decis să plec la Roma cu mătușa mea care trăia acolo și venise în vacanță în România. Mi-a spus că mă va ajuta să-mi găsesc o slujbă și mi-a plătit drumul până în Italia.*

Odată ajunsă în Italia, mătușa mea mi-a găsit de lucru ca menajeră într-o casă particulară. Ea încasa toți banii și-mi spunea că trebuie să plătească chiria și să-mi cumpere mâncare.

După două luni, mi-a spus că banii pe care-i câștigam nu ajungeau și că trebuie să plec de la ea. M-a dus într-o casă unde mai erau alte două fete românce și un băiat. M-a lăsat acolo și a dispărut.

N-am crezut niciodată că mă va lăsa singură”.

Clarisa devine serioasă în timp ce privește în gol. Ea continuă: *“...fetele din casă se culcau mereu cu alți bărbați. M-au obligat să fac același lucru pentru a putea plăti chiria și mâncarea. Am rămas acolo aproximativ patru luni, apoi un prieten de-al meu m-a ajutat să scap. El este român și m-a ajutat să merg la poliție și să-i denunț”.*

Clarisa se află deja de doi ani în Italia. Vorbește foarte bine italiana și beneficiază de protecție. Acum este fericită și nu se mai gândește să se întoarcă în România: *“Viața mea s-a schimbat și știu că de acum încolo se va schimba doar în bine”.*

Se pare că traficanții preferă fetele tinere deoarece pot câștiga mai mulți bani cu ele decât cu fetele adulte.

De obicei, fetele tinere sunt recrutate la fel ca cele mai în vârstă, și anume prin contact direct. Femeile și fetele sau familiile lor sunt abordate de traficanți, care, de obicei, sunt persoane pe care le cunosc și în care au încredere.

¹⁹ Toate identitățile au fost schimbate.

“Uneori, sunt recrutate prin anunțuri în ziare, prin care se oferă locuri de muncă în străinătate ca și chelnerițe, femei de serviciu, sau prin agenții de turism. E important de subliniat că majoritatea adolescențelor, victime ale traficului, sunt percepute ca femei, iar principalul motiv al traficării acestora este că sunt mai degrabă femei decât copii”²⁰.

Băieții

Nu doar fetele sunt afectate de prostituție. Este evident că fetele românce sunt exploatate odată ajunse în Italia sau sunt traficate din România; dar situația băieților este ușor diferită.

Nu s-a găsit nici o dovadă clară de trafic printre aceștia, însă se știe că acești minori, odată ajunși în Italia, cer ajutor celor care deja știu cum să supraviețuiască și să câștige bani.

Băieții români între 16 și 18 ani își așteaptă, în general, clienții în centrul Romei²¹.

“Dacă nu știi acest lucru, nu-i observi ușor. Sunt bine îmbrăcați și stau seara în una dintre principalele piețe ale Romei; se uită la mașini și încearcă să-și recunoască clienții obișnuiți. Speră să obțină niște bani, o masă caldă sau un loc de dormit peste noapte”²².

De obicei, pleacă din România cu intenția să-și găsească un loc de muncă și să câștige bani, fără să-și pregătească dinainte călătoria.

Principalul motiv al plecării sunt banii.

“Nu poți rămâne în România când știi cât de mulți bani poți câștiga în Italia”²³.

Băieții sunt singuri și fără supraveghere. Astfel, cu cât își consumă mai repede mijloacele de trai, cu atât mai repede devin slabi și vulnerabili.

În Italia, băieții sunt puternic influențați de noul mediu și adoptă atitudinea consumatorului italian. *“Vor să aibă haine la modă și celulare noi la fel ca adolescenții italieni”²⁴.*

În funcție de contactele pe care le obțin, pot intra ușor pe piața prostituției și, astfel, să fie exploatați de alții, care se află în Italia de mai mult timp.

Exploatatorii sunt de aceeași vârstă sau puțin mai în vârstă, așa că se simt mai apropiați unul de altul.

Băieții primesc ajutor ca să câștige bani și să supraviețuiască.

Oricum, după ce au petrecut mai mult timp în Italia, se schimbă și nu mai au încredere în nimeni: *“Cât sunt în Italia, lucrez și nu am încredere în nimeni, pentru că toți se gândesc doar la propria persoană. Cel mai valoros lucru sunt banii, prietenii nu există; nu pot să am încredere nici măcar în persoanele din țara mea”²⁵.*

3.4 Zone de proveniență din România

Conform datelor primite de la autoritățile din Roma, principalele zone de proveniență a minorilor sunt București, Călărași, Craiova, Galați și Iași. Dacă comparăm statisticile din anul 2004 cu primele șase luni ale anului 2005, se pare că numărul minorilor care vin din București, Galați și Iași crește în raport cu alte zone. Craiova rămâne zona cu cel mai mare număr de minori plecați.

²⁰ Informație primită de la un asistent social al Salvatîi Copiilor din Galați.

²¹ Îndeosebi Valle Giulia, P.za della Repubblica și Villa Borghese.

²² Informație primită de la lucrătorii stradali.

²³ Mărturia unui minor intervievat în Roma.

²⁴ Informație primită de la un asistent social al CDS.

²⁵ Interviu cu un tânăr român din Iași.

Minorii români din Roma – studiu de 3 luni realizat de CDS - FRCCF

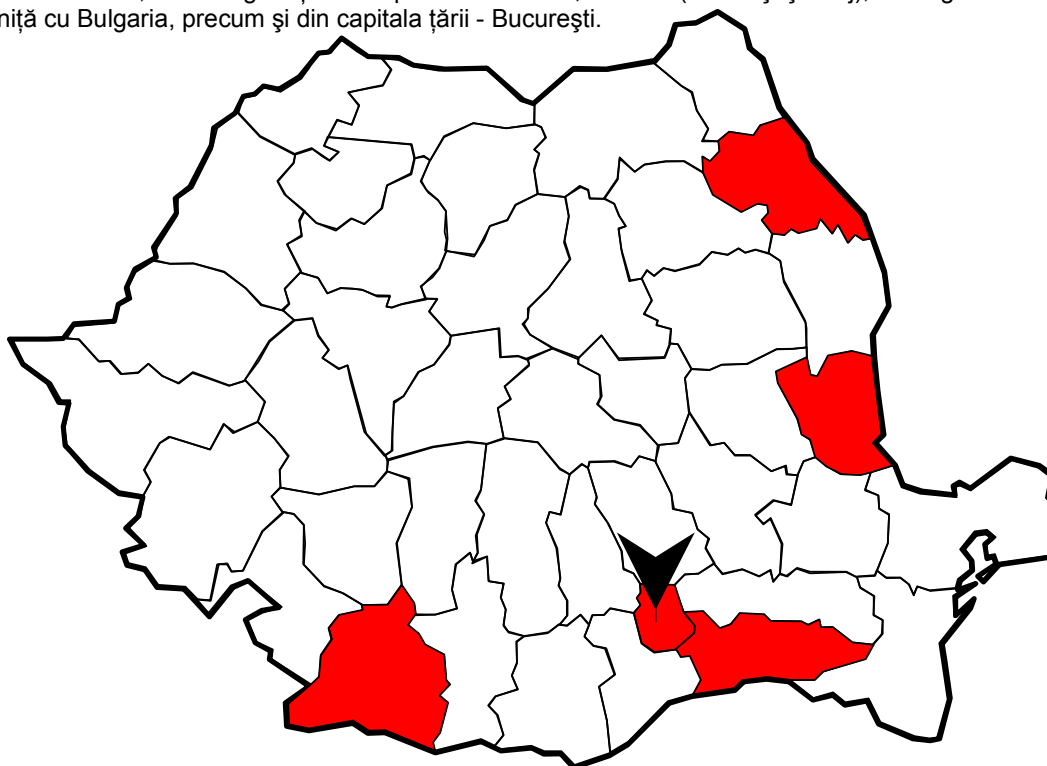
Minorii români nelnsotți înregistrați de autoritățile din Roma

Județ	2004	2005*
Alba	1	2
Arad	0	1
Argeș	2	0
Bacău	13	5
Bihor	2	0
Botoșani	3	1
Brăila	5	4
Brașov	10	3
București	15	10
Buzău	2	2
Călărași	32	10
Caraș Severin	1	1
Cluj	1	2
Constanța	8	6
Dâmbovița	2	2
Dolj	0	2
Dolj - Craiova	74	35
Galați	15	11
Giurgiu	2	1

Județ	2004	2005*
Gorj	4	3
Hunedoara	2	0
Iași	11	8
Maramureș	6	1
Mehedinți	6	1
Mureș	1	3
Neamț	8	3
Olt	3	1
Prahova	2	3
Sălaj	1	0
Satu Mare	4	4
Sibiu	1	1
Suceava	7	3
Timiș	6	3
Tulcea	3	0
Vâlcea	2	0
Vaslui	3	6
Vrancea	11	5
Neidentificați	335	298
TOTAL	604	441

* Informațiile din 2005 se referă doar la primele șase luni ale anului 01/01/2005 – 30/06/2005 Primăria Roma

Privind harta, se pare că principalele zone de proveniență a copiilor sunt cele din est (Galați și Iași) din regiunea Moldovei, chiar la graniță cu Republica Moldova; din sud (Călărași și Dolj), din regiunea Munteniei, la graniță cu Bulgaria, precum și din capitala țării - București.

4. LIPSURI DE LUAT ÎN CONSIDERARE

Deși s-a înregistrat un progres important, Italia și România încă nu au elaborat o metodă coerentă și unică de estimare a numărului de copii traficați și nu dispun de o bază de date la nivel național privind victimele repatriate.

În ceea ce privește traficul de copii și tineri, serviciile sociale publice nu sunt pregătite să asiste astfel de cazuri din motive financiare și din cauza lipsei de personal specializat. Astfel, în anumite regiuni, nu există servicii disponibile, deși legislația este clară în domeniul asistenței sociale. Dezvoltarea inegală a infrastructurii sociale din România face ca măsurile de prevenire și de reintegrare să meargă foarte încet și să fie tot mai greu de implementat.

De asemenea, nu există o metodologie la nivel național pe baza căreia să se estimeze numărul copiilor traficați sau la risc de a traficați.

Conform informațiilor obținute în România, se pare că scopul principal al traficului de copii este exploatarea sexuală și exploatarea prin muncă.

Există puține diferențe între traficul de fete și traficul de băieți din perspectiva scopului traficului. Majoritatea fetelor traficate care s-au întors în România au fost exploatare sexual, iar băieții au fost exploatați prin muncă. Dar numărul băieților care trec de la exploatarea prin muncă la exploatarea sexuală este în creștere.

“Băieți români sunt implicați în prostituția masculină, iar acest fapt este total necunoscut în România”.

Pe lângă problema copiilor traficați, mai există problema copiilor care migrează spre Italia și se implică în mod conștient sau inconștient în prostituție.

Această situație poate fi explicată pornind de la următorii factori:

- situația lor dificilă în România;
- poveștile de succes pe care le-au auzit de la cei care au plecat în străinătate;
- lipsa de informații sau puține informații despre țările străine, ceea ce alimentează iluzia despre o viață bună în Italia;
- și în sfârșit, dar nu mai puțin important, dorința de a face bani.

Nu există destule informații despre amploarea și caracteristicile acestei probleme, nici o evaluare a eforturilor depuse la nivel local pentru a face față acestui fenomen.

Este evident că nu există un contact direct între România (țara de origine) și Italia (țara de destinație). De asemenea, lipsește comunicarea între guvernele celor două țări, precum și între autorități, instituții și ONG-uri locale și internaționale.

5. CONCLUZII

Problema copiilor care migrează din România și devin victime ale exploatării în momentul în care ajung în Italia capătă o amploare tot mai mare. Există dovezi care arată că un număr semnificativ de minori găsiți pe străzile Romei sunt fie traficați din România în Italia, fie exploatați în primele zile de de la sosirea în Italia.

Situația devine gravă și presupune luarea de măsuri urgente. Se pare că majoritatea copiilor sunt implicați, îndeosebi, în prostituție. Copiii au între 14 și 18 ani și speră să-și construiască un viitor bun cât mai repede. Din păcate, este imposibil de estimat amploarea prostituției, dar lucrătorii stradali afirmă că numărul celor implicați în prostituție este mare.

Primul pas în soluționarea acestei situații este estimarea amplitudinii fenomenului. Este necesară o mai mare implicare în munca socială, stabilirea unei legături cu acești copii, înțelegerea situației reale, a nevoilor și a dorințelor copiilor. Astfel, găsirea unei soluții în cadrul legislației în vigoare va fi mai ușoară.

Deși atât Italia cât și România au implementat anumite activități, lipsește coordonarea între cele două țări. Au existat inițiative pentru găsirea unor parteneri de încredere în cealaltă țară și pentru stabilirea unei colaborări concrete și susținute, dar, din păcate, aceste acțiuni nu au fost, încă, realmente puse în aplicare. Autoritățile din ambele țări ar trebui să intensifice interacțiunile bilaterale, care servesc atât implementării acordurilor pe care le-au semnat, cât și interesului superior al copilului.

În această privință, există o nevoie urgentă de îmbinare a soluțiilor găsite de partea română și de cea italiană, soluții care să se concentreze pe respectarea principiului interesului superior al copilului, precum și pe o relație de încredere între parteneri.

6. RECOMANDĂRI

6.1 Principalele activități

Este absolut necesar să se țină cont de cele mai potrivite soluții care corespund interesului superior al copilului.

- Concentrarea atenției, atât în România, cât și în Italia, asupra problemei traficului de copii, cu scopul implicării acestora în activități ilegale (prostituție, furt, muncă la negru, cerșetorie...), și, îndeosebi, asupra exploatării minorilor în scop sexual (băieți și fete).
- Necesitatea stabilirii unui contact direct între România (țara de origine) și Italia (țara de destinație), deoarece există o lipsă de comunicare între cele două guverne, între autorități, instituții și ONG-uri locale și internaționale. Este necesară facilitarea acestor contacte, întărirea sau crearea legăturii și a colaborării între cele două țări. De asemenea, se impune transmiterea de informații exacte asupra situației minorilor de către ambele părți și facilitarea creerii de parteneriate cu actorii implicați în acest fenomen.
- Crearea de parteneriate între ONG-uri românești implicate în problema traficului de copii și ONG-uri din Roma, în vederea demarării sau a îmbunătățirii schimbului de informații și de experiențe. În acest sens, este importantă identificarea de ONG-uri românești care se ocupă de problema traficului și cu protecția copilului, în special în zonele de proveniență a minorilor: Craiova, Iași, Galați și Călărași.
- Actorii implicați în asistarea copiilor la risc de trafic necesită formare în acest sens. De aceea, este nevoie de realizarea unui schimb de experiență între organizațiile locale.
- Stabilirea unui mecanism comun în România și în Italia pentru identificarea copiilor la risc de trafic. În acest sens, este necesară și importantă supravegherea constantă din partea unui partener comun, capabil să faciliteze comunicarea.

6.2 Câteva sugestii în domeniul prevenirii și protecției

- Crearea unui sistem eficient de monitorizare și de evaluare.
- Stabilirea de servicii care să monitorizeze viața de familie în mod constant.
- Înființarea de servicii care să vină în sprijinul familiilor în orice moment, promovarea cunoașterii serviciilor în rândul populației și îmbunătățirea relației de încredere între asistenții sociali și beneficiari (creșterea numărului de vizite efectuate de asistentul social la familie).
- Promovarea comunicării interculturale între școlile românești și cele italiene (ex: copiii ar putea să vorbească fiecare despre țara lor și, astfel, să se împrietenească).
- Organizarea de dezbateri în școli pe baza mărturiilor copiilor care au trecut prin situații dificile în străinătate.
- Dezvoltarea activităților cu caracter educativ pentru tineri (activități sportive, de consiliere psihologică, etc).
- Crearea de relații de sprijin în cadrul și în afara familiei, prin care să se furnizeze modele de comportament și să se ofere încurajare și siguranță.
- Monitorizarea familiilor din România ai căror copii sunt în pericol în Italia. Monitorizarea se va desfășura în colaborare cu organizațiile care sunt în contact cu copiii aflați în Italia, în scopul avertizării familiei asupra situației copilului lor.

PROCEDURI LEGALE ȘI SISTEMUL PROTECȚIEI MINORILOR STRĂINI NEÎNSOȚIȚI ȘI A COPIILOR TRAFICAȚI

Italia

Situația minorilor străini neînsoțiți este reglementată de legislația în domeniul migrației copiilor, de memorii și de ghiduri interne ale Comitetului pentru Minorii Străini²⁶, precum și de Departamentul Poliției pentru Imigrație (Questura) și Tribunalele implicate.

De îndată ce reușesc să intre legal sau ilegal în Italia, minorii neînsoțiți intră sub protecția diferitelor instituții. Ei beneficiază de toate drepturile stipulate în Convenția pentru Drepturile Copilului (CDC) New York 1989, ratificată de către Italia și intrată în vigoare prin legea nr. 176/91.

Respectând principiile expuse în CDC, sistemul legislativ italian a dezvoltat o serie de drepturi menite să-i protejeze pe copiii străini. Este important de menționat că instrumentele de protecție puse la dispoziție de legislația italiană au caracter temporar. Acestea se aplică până în momentul în care copilul devine adult, adică până la 18 ani, conform legislației italiene.

Înainte de a împlini 18 ani, orice minor străin neînsoțit este considerat de lege egal cu un minor italian (acest lucru este valabil în teorie, nu în practică: de exemplu, minorilor nu le este permis să lucreze, chiar dacă dețin un permis de ședere pentru minori)²⁷, iar după ce minorul devine adult, situația se schimbă. Acesta poate fi clasificat imediat drept imigrant ilegal. În acest caz, școala și formarea profesională urmate, precum și integrarea socială pe timpul șederii lor ca minori în Italia devin irelevante²⁸.

Începând cu anul 2000, ca urmare a aplicării mai multor legi (ultima fiind legea nr. 189/2002), posibilitatea obținerii unui permis de rezidență a scăzut semnificativ. Copiii pot depune o cerere pentru obținerea unui permis de ședere legal²⁹ pentru muncă sau studii, dar trebuie să fi stat în Italia de cel puțin trei ani și să fi fost admiși de cel puțin doi ani într-un proiect de reintegrare socială condus de o organizație autorizată³⁰.

²⁶ Este o instituție administrativă fondată în 1994, în cadrul Departamentului pentru probleme sociale, cu permisiunea Biroului primului ministru italian. Responsabilitățile și îndatoririle comitetului sunt specificate în detaliu în decretul italian nr. 535/99.

²⁷ Informație primită de la echipa CDS.

²⁸ Începând cu anul 2000, în urma aplicării mai multor legi (ultima fiind legea nr. 189/2002), posibilitatea obținerii unui permis de rezidență a scăzut semnificativ.

²⁹ Există mai multe permise de ședere pe care un copil le poate cere, în funcție de situația sa:

- Permis de ședere pe motiv familial
- Permis de ședere pentru minori
- Permis de ședere pentru integrare
- Permis pentru azil
- Permis de ședere pentru protecție socială
- Permis de ședere pentru tutelă

Conform noilor reglementări din 2004, permisul pentru integrarea minorului poate fi schimbat în permis pentru majori cu aprobarea Comitetului pentru MSN.

³⁰ Aceste situații sunt greu de dovedit, iar riscul deportării la împlinirea majoratului este mare.

Ce se întâmplă când un minor străin neînsoțit (MSN) intră în Italia

Odată ajunși în Italia, MSN nu pot fi deportați. Legislația interzice acest lucru³¹. Doar Tribunalul pentru minori, la cererea expresă a șefului poliției, poate ordona deportarea “în interesul ordinii publice”. Totuși, copiii își pot urma, la cererea lor, părintele sau reprezentantul legal care a fost expulzat³².

MSN din Italia trebuie raportați de către poliție Comitetului pentru Minori Străini și plasați într-un loc sigur până la luarea unor măsuri finale de protecție³³.

Comitetul pentru Minori Străini (CMS) demarează procedurile necesare pentru investigarea situației copilului în țara de origine și decide sau refuză repatrierea acestuia³⁴.

Investigațiile ar trebui să înceapă, în mod normal, în timp de 60 de zile de la raportare, dar nu este stabilit nici un termen pentru raportarea concluziilor.

CMS informează Consulatul României asupra minorilor neacompaniați găsiți în Italia și acesta din urmă se ocupă de obținerea de informații despre copil în România.

Investigațiile durează, în general, mult timp, datorită impedimentelor de natură practică și a instrumentelor nepotrivite pentru demararea investigației în țara de origine a minorului. Evident, așteptarea și incertitudinea soartei lor pot avea un impact negativ asupra copiilor.

Legea cere ca serviciile sociale din zona în care locuiește copilul să țină cont de părerea acestuia asupra situației în care se află³⁵.

În timp ce așteaptă decizia Comitetului, minorii primesc un permis de ședere pentru “minori”, care nu le permite să lucreze și care nu poate fi schimbat cu un permis de muncă sau de studii când devin majori³⁶.

Când ajung în Italia, minorii neînsoțiți beneficiază automat de toate măsurile pentru asistență de urgență, îngrijire medicală primară, chiar și pe perioade mai lungi de timp, pentru situații de boală și/sau accident, în cadrul instituțiilor publice acreditate³⁷.

În general, doar după ce CMS a luat decizia ca minorul să rămână în Italia, pot fi luate alte măsuri pentru asistarea copilului pe timpul șederii sale în Italia.

Dacă un copil este neînsoțit, judecătorul ordonă stabilirea tutelei. Această măsură este adoptată formal doar după ce judecătorul confirmă existența uneia dintre condițiile stipulate în articolul 343 din Codul Civil italian³⁸.

³¹ Legea nr. 286/98

³² Expulzarea în interesul ordinii publice este o măsură excepțională deseori înlocuită cu repatrierea asistată.

³³ Sistemul italian pune la dispoziție centre de primire pentru “prima, a doua și a treia” etapă (Codul Civil Italian – art. 403. Scopul centrelor este de a-i ajuta pe minori să se integreze în comunitatea locală și să-i asiste la intrarea pe piața muncii. Copiii mai pot fi dați spre adopție, dar acest lucru nu se prea practică. 99% din MSN din Roma sunt plasați în Centrele de primire.

³⁴ Consolidated Act (Testo Unico) 286/98, art. 33, DPCM 535/99.

³⁵ Memorandum al Ministerului Afacerilor Interne 9.4.2001

³⁶ Acest lucru are loc doar în cazul în care termenul cererilor stipulat de legea nr. 189/2002 nu este îndeplinit.

³⁷ Consolidated Act 286/98, art. 35

³⁸ Codul Civil italian, art. 343 – segg.; Legea 184/83, art. 3

Repatrierea³⁹

Criteriile pe baza cărora CMS decide sau refuză repatrierea unui minor nu sunt clar elaborate de CMS, nici stabilite prin lege.

Repatrierea nu poate avea loc în cazul în care minorul ar fi supus la riscuri mari, ca de exemplu: părinții sau reprezentantul legal nu a putut fi contactați, părinții și-au abuzat copilul, copilul provine dintr-o țară afectată de calamități grave, cum ar fi situația de război.

Politica actuală a Comitetului tinde să considere că repatrierea constituie cea mai potrivită soluție pentru interesele copilului. Dar repatrierea se face, adeseori, fără a se ține cont de părerea copilului sau a familiei sale, fără a se face o evaluare a situației economice și sociale a familiei sau a posibilităților copilului de a-și continua studiile, de a urma un curs de formare profesională, de a munci sau de a primi sprijin în țara de origine⁴⁰.

Ordinul de repatriere presupune ca minorul să fie informat despre situația sa de ilegalitate în Italia și să i se ceară să se întoarcă în țara lui în mod voluntar⁴¹. Nici o agenție nu poate constrânge copilul la repatriere. Copilul are dreptul de a respinge ordinul de repatriere și procedurile de reintegrare socială și economică în țara sa⁴². Copilul poate face recurs în instanță⁴³. În procesul de recurs, sunt importante rolul și sprijinul oferite de reprezentantul legal.

Drept urmare, în practică se întâmplă adeseori ca, în loc să facă recurs, copilul să fugă pur și simplu. În astfel de situații, statutul copilului nu mai este clar. Poliția nu ar trebui implicată pe parcursul desfășurării procedurii. Dacă minorul nu dorește să se întoarcă în țară, nu va fi repatriat forțat⁴⁴. Dar în practică, din cauza lipsei de îndrumări clare în ceea ce privește repatrierea și reintegrarea, implicarea poliției nu este explicit interzisă. În trecut, poliția a efectuat repatrieri forțate, astfel că nu există certitudinea că acest lucru nu se va mai întâmpla și pe viitor.

“Dacă minorul nu dorește să se întoarcă în țară, nu vor fi făcute repatrieri forțate”⁴⁵.

Din cauza dificultăților întâmpinate pe parcursul procedurii de repatriere, persoanele afectate nu au încredere în procesul de reintegrare. Minorii nu cred în șansele oferite la întoarcere, ceea ce îi determină să considere repatrierea o obligație.

Copiii nu au încredere în propria lor țară: ei nu înțeleg că întoarcerea lor în țară ar putea fi avantajoasă. De aici și reacția de fugă sau refuzul repatrierii.

Măsuri speciale privind traficul de copii

Primul centru dedicat minorilor victime ale traficului “casa di fuga” a fost deschis de autoritățile din Roma în vara anului 2005. Acesta include un centru de intervenție primară (4-6 locuri) și un centru de intervenție secundară (8-10 locuri). Centrul este condus de către Asociația “Virtus Ponte Mammolo”⁴⁶.

Deși problema traficului de copii a devenit obiectul atenției opiniei publice și a mass-media abia recent, gradul de conștientizare a fenomenului de către populație este scăzut.

De obicei, traficul cu femei adulte este mai cunoscut, în vreme ce traficului de copii nu i se acordă multă atenție sau este ignorat. În Italia, traficul de copii are legătură strânsă cu exploatarea sexuală.

³⁹ MSN care pot fi persecutați la întoarcerea în țară, din cauza religiei, a naționalității, a rasei sau apartenenței la un anumit grup social sau din cauza opiniei politice, se află sub legea azilului în Italia. În acest caz minorul este asistat într-un alt mod și nu este semnalat către CMS.

⁴⁰ Drepturile copilului în Italia – Perspective în al treilea sector. Raport suplimentar pentru Națiunile Unite.

⁴¹ Spre deosebire de expulzare sau deportare, repatrierea nu presupune interzicerea intrării în Italia timp de 10 ani.

⁴² Deseori minorul preferă să rămână în Italia ilegal și să trăiască pe ascuns decât să participe la un program de reintegrare.

⁴³ Există dovezi de cazuri în care copiii au făcut recurs, iar ordinul de repatriere a fost revocat.

⁴⁴ Interviu cu avocatul echipei CDS.

⁴⁵ Interviu cu avocatul CDS.

⁴⁶ Este o asociație independentă care se bazează pe participare democratică. Asociația conduce alte: - 3 centre de primire pentru adulți bărbați ne-europeni care doresc azil sau sunt refugiați; - 1 centru multinațional pentru reintegrare; - 5 centre de zi pentru copiii refugiați.

“... pe parcursul ultimului deceniu, au luat naștere multe alte forme de exploatare și de abuz direct legate de traficul de copii. Printre acestea: exploatarea ilegală prin muncă, cerșetoria, adopțiile internaționale și, rareori, chiar vânzarea de organe. Cu toate acestea, nu există date oficiale privind aceste forme de exploatare.”⁴⁷

Când copiii sunt recunoscuți ca victime ale exploatării, situația lor intră sub incidența legii italiene nr. 269/98 **“Prevederi împotriva exploatării prin prostituție, pornografie și turism în scop sexual cu minori, ca nouă formă de sclavagism”**.

Această lege stipulează care sunt instrumentele specifice protecției minorilor forțați să se prostitueze sau supuși altor forme de sclavagism. Autoritățile juridice⁴⁸ trebuie să întreprindă imediat acțiuni de protecție, inclusiv plasarea minorului sub tutelă, dacă este necesar. Tribunalul pentru minori va ordona tipul de asistență care va fi oferit (inclusiv consiliere psihologică) în vederea recuperării și reabilitării minorului în cauză. În cazul exploatării copiilor străini, vor fi contactate autoritățile din țara de origine a copiilor.

Copiii traficați mai beneficiază de dreptul la un permis de ședere conform celor stipulate în art.18 din legea 286/98. Articolul 18 se referă la problema imigrației în general. Acesta asigură obținerea unui permis special pentru străinii care au fost victime ale abuzului sau ale exploatării severe. Permisul face posibilă șederea victimei în Italia și îi permite să lucreze, să urmeze studii, să acceseze serviciile sociale și de sănătate și, în ultimul rând, să obțină un permis legal de muncă.

“Dreptul stipulat în art. 18⁴⁹ nu este condiționat de mărturia victimei împotriva traficantilor. Totuși, legea pretinde existența unor dovezi reale care să ateste că victima a fost exploatată sau s-a recurs la violență împotriva ei. De asemenea, trebuie dovedit că victima este în pericol și care sunt consecințele eforturilor victimei de a scăpa de sub dominația traficantilor. Această prevedere se aplică atât adulților, cât și minorilor străini.

Legea poate fi interpretată în mai multe feluri, de aceea Poliția din Roma (Questura) îi pretinde victimei să depună o plângere. Plângerea este o declarație prin care se pun la dispoziție informații utile pentru demararea investigațiilor efectuate de către Poliție.

Acest articol îi dă victimei posibilitatea reintegrării în societate prin dreptul la muncă și o protejează împotriva repatrierii la împlinirea majoratului. În general, minorii preferă să primească un permis de ședere pentru minori neînsoțiți⁵⁰.

Obținerea permisului pentru protecție socială și posibilitatea de a participa la un program de integrare “se aplică aproape întotdeauna doar în cazurile de exploatare prin prostituție. Această măsură ar trebui aplicată și în cazurile de abuz și de pericol, care nu țin neapărat de prostituție, ci de alte activități (cerșetorie, exploatare prin muncă, vânzare de droguri, etc)”⁵¹.

În Italia, există tendința de a aborda problema traficului prin luarea de măsuri represive, ca și cum ar fi vorba doar de o chestiune de securitate și combatere a crimei. Drept urmare, multe dintre drepturile fundamentale sunt încălcate.

⁴⁷ ENACT/ Salvați copiii: Italia – Raport asupra traficului de copii, martie 2004.

⁴⁸ *“Funcționarul public sau persoana responsabilă de serviciile publice, de îndată ce află că un minor sub 18 ani este implicat în prostituție, trebuie să înștiințeze imediat Biroul Procurorului Public de la Tribunalul pentru minori”.*

⁴⁹ Art. 18 prevede că victima acceptă participarea la un proiect de reintegrare în comunitatea italiană.

⁵⁰ Informație primită de la avocatul CDS.

⁵¹ ENACT/ Salvați Copiii: Italia – Raport asupra traficului de copii, martie 2004.

România

“Legislația națională privind traficul de ființe umane este relativ nouă în România, actele legislative fiind adoptate în 2001. Deși legislația face referire la traficul de ființe umane, există anumite prevederi privind traficul de copii, definite ca “trafic de minori”.

În ceea ce privește tratatele și convențiile internaționale, România a semnat sau a ratificat cele mai importante documente referitoare la traficul de ființe umane și copii”⁵².

În noiembrie 2002, România a ratificat Convenția Națiunilor Unite împotriva Crimei Organizate la nivel trans-național, precum și Protocolul de Prevenire, de Suprimare și de Pedepsire a Traficului de Persoane.

Guvernul României a semnat protocoale de colaborare pentru combaterea infracțiunilor, în special a celor comise în afara graniței, cu majoritatea țărilor din vecinătate.

Un acord referitor la protecția minorilor neînsoțiți a fost semnat la București în anul 2003, cu autoritățile italiene din Torino, datorită numărului mare de minori români neînsoțiți aflați la risc de exploatare în Torino în perioada 2002-2003.

Protocolul a fost semnat între Guvernul României, Consiliul Local al Sectorului III din București și Prefectura și Primăria orașului Torino.

Principalele obiective ale protocolului sunt:

- Facilitarea schimbului de informații între părțile semnatare privind minorii români aflați în dificultate în Italia;
- Colaborarea între părțile semnatare, în scopul identificării minorilor români și pentru asigurarea repatrierii voluntare asistate a copiilor români neînsoțiți aflați în Italia;
- Colaborarea între părțile semnatare în vederea reintegrării minorilor români în familiile lor, consilierea și monitorizarea diferitelor cazuri ;
- Colaborarea între părțile semnatare pentru preluarea responsabilității asupra minorilor români repatriați și consilierea acestora în cadrul sistemului de protecție a copilului, în cazul în care reintegrarea familială nu este imediat posibilă.

Procedura repatrierii minorilor români neînsoțiți

Misiunile diplomatice, respectiv Birourile Consulare ale României în străinătate, de îndată ce intră în posesia unei informații privind existența în țara de reședință a unor copii neînsoțiți, trebuie să solicite autorităților locale străine competente datele de identificare a copiilor în cauză, precum și alte informații utile în vederea repatrierii, în special dacă minorul în cauză posedă pașaport sau alt document de identitate; dacă este stabilită data repatrierii, iar, în caz afirmativ, când și în ce condiții; orice alte informații de natură a facilita identificarea copilului și protejarea acestuia.

Pentru identificarea copiilor și a familiilor acestora, misiunile diplomatice, respectiv Birourile Consulare ale României în străinătate, transmit Direcției Generale de Pașapoarte din cadrul Ministerului Administrației și Internelor, prin intermediul Direcției generale afaceri consulare a Ministerului Afacerilor Externe, datele de identificare a copilului, precum și alte informații utile în vederea repatrierii.

O dată cu comunicarea datelor de identitate ale copilului și ale familiei sale și a acordului privind repatrierea către Direcția generală afaceri consulare, Direcția generală de pașapoarte le va transmite și către ANPDC, în vederea demarării procedurilor interne de evaluare a situației socio-familiale a acestuia.

Autoritatea va solicita Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului competente pentru zona în care copilul și familia sa au domiciliul efectuarea, în regim de urgență, a anchetei sociale și întocmirea unui plan individual referitor la pregătirea reintegrării sociale a copilului.

După eliberarea documentelor de călătorie și obținerea documentului de transport, misiunile diplomatice și oficiile consulare române comunică, prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe, ANPDC și al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, numele și prenumele copilului, numărul și seria documentului

⁵² Salvati Copiii “Joint East West Research on Trafficking in Children for Sexual Purposes in Europe: the sending countries – România”, octombrie 2003.

de călătorie, mijlocul de transport, punctul de frontieră prin care urmează să intre în țară, data și ora sosirii la punctul de trecere a frontierei române, precum și datele de identificare ale însoțitorului copilului, dacă este cazul.

Inspectoratul General al Poliției de Frontieră comunică datele privitoare la copilul repatriat, punctul de frontieră unde urmează să sosească acesta, pentru a facilita accesul reprezentanților legali ai copilului ori al persoanei desemnate în scopul întâmpinării, preluării copilului și însoțirii lui până la domiciliu ori într-un centru specializat pentru primirea copiilor neînsoțiți sau victime ale traficului, aparținând Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului sau, după caz, unui organism privat acreditat conform legii.

Direcția Generală pentru Asistență Socială și Protecția Copilului (DGASPC) din regiunea în care trăiește copilul repatriat va demara toate procedurile necesare pentru reintegrarea copilului în familie.

În vederea asigurării posibilităților de primire, de însoțire, de reprezentare, de protecție și de monitorizare a tuturor cazurilor semnalate privind copiii neînsoțiți sau victime ale traficului de persoane, consiliile județene, respectiv consiliile locale ale sectoarelor municipiului București, pot organiza în subordinea DGASPC centre specializate pentru primirea copilului neînsoțit sau victimă a traficului, în funcție de nevoie.

“Realitatea arată că, de obicei, aceste centre nu au beneficiari, de aceea oferă asistență altor copii, care au fost supuși abuzului sau altor forme de maltratare, pentru a-și putea justifica cheltuielile”⁵³.

Cu toate că ANPDC a depus eforturi pentru crearea de “echipe inter-sectoriale la nivel local”, din care fac parte membrii instituțiilor și organizațiilor care activează în domeniul protecției copilului, în anumite regiuni nu există structuri potrivite, deși legea stipulează dreptul copilului victimă a traficului la servicii sociale. Este evident că serviciile sociale publice nu sunt pregătite să-i asiste pe acești copii din motive financiare, dar și din cauza lipsei de personal specializat.

Procedura recunoașterii victimelor traficului

Pentru a fi recunoscut ca victimă a traficului de persoane trebuie să se fi săvârșit infracțiunea descrisă în legea nr. 678/2001. Chiar dacă autorul nu este identificat imediat se efectuează acte premergătoare, în urma delarației presupusei victime, pentru a verifica plângerea acesteia. Dacă sunt indicii pentru săvârșirea infracțiunii, din minimul de probe administrat, se începe urmărirea penală. Persoana care declară că este o victimă a traficului trebuie să declare sincer tot ce știe pentru a se putea efectua cercetări și a se identifica infractorul.

“În practică nu se prea întâmplă ca un copil să meargă la poliție pentru a-i denunța pe traficanți. Procedura are de obicei loc invers: poliția este cea care atunci când identifică traficanți, încearcă să găsească și martori pentru a-i putea acuza”⁵⁴.

Deși există o lege privind protecția minorilor, este greu de convins un minor să dea o declarație oficială împotriva traficantului, deoarece îi este teamă că polițiștii sunt corupți. Acest lucru îl face să nu se simtă în siguranță.

Mai trebuie luat în considerare și faptul că asistența socială nu este realmente îndreptată spre identificarea victimelor traficului printre copiii repatriați. *“Astfel, Reglementările pentru Legea 678/2001 cuprind prevederi privind felul în care trebuie să se lucreze cu victimele traficului. Este pusă la îndoială capacitatea, calitatea și competența instituțiilor autorizate de a lucra cu victimele”⁵⁵.*

“De obicei, copilul care este repatriat din țările UE este trimis direct acasă, la familia sa, în loc să fie trimis mai întâi într-un centru specializat.”

În România, predomină mentalitatea că acești copii nu vor să se întoarcă în țară sau să primească asistență într-un centru specializat pentru a nu fi clasificați ulterior drept “copii instituționalizați”⁵⁶.

Aceste probleme prezintă situația reală din România, unde majoritatea centrelor pentru copii victime ale traficului sunt goale sau au puțini beneficiari.

⁵³ Informație primită de la un avocat român specializat în justiție juvenilă.

⁵⁴ Informație primită de la un avocat român specializat în justiție juvenilă.

⁵⁵ Acest aspect urmează a fi dezvoltat în urma confirmării Planului Național de Acțiune pentru implementarea legii pentru protecția drepturilor copilului, aprobat și publicat în septembrie 2005 în Monitorul Oficial nr. 856.

⁵⁶ Informație primită de la un avocat român specializat în justiție juvenilă

Minorii români din Roma – studiu de 3 luni realizat de CDS - FRCCF

LISTA PERSOANELOR DE CONTACT

NUME	Organizație/ Funcție/Profesie	E-MAIL/TEL	Adresă
Antonella Inverno	Casa Diritti Sociali Coordonator proiect	ainverno@tiscali.it Mob: 3337399669	Via dei mille, 36 - Roma
Giancarlo Spagnoletto	Casa Diritti Sociali Coordonator proiect	gianchisp@libero.it Tel: 3382763017 / 0645439339	Via dei mille, 36 - Roma
Eleonora Muranu	Centro Pronto Intervento Minori Caritas –CPIM	Tel: 06 23267202 0623267207	Via Torre Spaccata Roma
Nadio La Gamba	Centro Pronto Intervento Minori Caritas –CPIM Director	Tel: 06 23267202 0623267207	Via Torre Spaccata Roma
Nadio La Gamba	Citta dei Ragazzi Director	Tel: 06 656651	Roma
Daniela Astere	Citta dei Ragazzi Operator	Tel: 06 656651	Roma
Ferruccio Pastore	CeSPI Centro Studi di Politica Internazionale	Tel: 06 6990630	Via degli Araceli 11 Roma
Alessandro Rotta	CeSPI Centro Studi di Politica Internazionale	Tel: 06 6990630	Via degli Araceli 11 Roma
Marco Caporale	Organizzazione senza scopo di lucro ONLUS Virtus Ponte Mammolo	Tel: 06 23267087 Mob: 348 6002391	Via dei Colombi 190-00169 Roma
Vittoria Quandamatteo	Fiore del Deserto- Casa Famiglia	Vicky.q@tiscali.it Tel: 06 41400163 Mob: 338 9221772	Via Nomentana 1367- 00137 Roma
Luis Perris	Municipality of Rome GIATMS Gruppo Integrato Accoglienza e Tutela Minori Stranieri – V Dipartimento Asistent social	lluis_peris@yahoo.it Tel: 06 60454038 06 67105253 Mob: 3394399162	Viale Manzoni 16 Roma
Margherita Occhiuto	Municipality of Rome GIATMS Gruppo Integrato Accoglienza e Tutela Minori Stranieri – V Dipartimento Coordonator GIATMS	Tel: 06 60454038 06 67105253 Mob: 3394399162	Viale Manzoni 16 Roma
Marisa Calore	Centro Giustizia Minorile CGM Asistent social	cgm.roma@tiscali.it Tel: 06 65747709 06 6530323	Via Virginia Agnelli Roma
Francesca Capozza	Ufficio Servizi Sociali Minori USSM	Tel: 06 65747709 06 6530323	Via Virginia Agnelli Roma
Mumen	Casa Famiglia Mediterraneo	Tel: 06 2012671	Via Anton Domenico Gabbiani 100 Roma
Liana Gianbartolomei	Istituto Penale – Carcere Minorile Casal del Marmo	Tel: 06 303301 06 30330253	Via Borelai 140 Roma
Rodica Chircu	Ospedale Galicano	Mob: 3384113206 Tel: 06 9130628	Via San Galicano Roma
Ciprian Arsene	Camping River Roma (Roma Camp) Coordonator proiect Echipa de stradă CDS	Cipano_ro@libero.it Mob: 0039 3486852702 Tel: 06 33630105	Roma

Minorii români din Roma – studiu de 3 luni realizat de CDS - FRCCF

NUME	Organizație/ Funcție	E-MAIL/TEL	Adresă
Mirela Ghinea	Louis Pasteur – Craiova Coordonator proiect	Tel: 0521 410008 Mob: 0721 299800	
Bogdan Barbu	Salvati Copiii București Psiholog	Tel: +40 21 336 67 62 office@infodec.eunet.ro	B-dul Națiunile Unite nr.4, bl.106, sc. A, ap.4 Sector 5, Bucharest
Daniela Munteanu	Salvati Copiii București	Tel: +40 21 336 67 62 office@infodec.eunet.ro	B-dul Națiunile Unite nr.4, bl.106, sc. A, ap.4 Sector 5, Bucharest
Enrico Ragaglia	Save the Children Italia ONLUS	Tel: +39 06 4807001 06 48070044 enrico@savethechildren.it	Via Firenze, 38 – 00184 Roma
Olivia Stefanescu	Salvati Copiii Galați	Tel: 0746 176 179 olivia_stefanescu@yahoo.com	Blocul Cristal Scara 1 St. Alexandru Ioan Cuza - Galati
Nicoleta Azoitei	Alternative Sociale – Iași Coordonator proiect	Tel: +40 232/262 814 lfoco@alternativesociale.ro	Sos Nicolina nr.24, bloc 949, P Iasi
Liliana Foca	Alternative Sociale – Iași Coordonator proiect	Tel: +40 232/262 814 Mob: 0745/350398	Sos Nicolina nr.24, bloc 949, P Iasi
Stefanescu Lucian	DGASPC – Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului - Călărași Director Adjunct	Tel: 0242 311060 0242 317985	St. Borogonului nr.1 Calarasi
Ciprian Nitza	OMI România Organizația Internațională Pentru Migrație	Mob: 0744141564	Dacia Boulevard nr. 89 - Bucharest
Teresa Albano	OMI Organizația Internațională Pentru Migrație Coordonator proiect Counter-trafficking and Gender Focal Point	Tel: +39 06 44 186 212 06 44 231 428 talbano@iom.it www.iom.int	Via Nomentana, 62 00161 Roma
Carmen Sahan	ANPDC –Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului Consilier	Tel: +40 (0)21 310 07 90 021 310 07 89 Mob: 0723 306664 carmen.sahan@anpca.ro	B-dul Gh. Magheru, nr.7, sector 1, Bucharest
Talegescu Ovidiu	Municipiul București Consiliul Local Sector 2 DGASP - Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului – București Director	Tel: +40 (0) 21 252 22 10 +40 (0) 252 2202	St. Dimitie Racovita nr. 22 Sector 2 Bucharest
Cornel Bucseanu	DGASPC – Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Satu Mare Director	+40 (0) 261 768449 cornel_bucsi@yahoo.com	Satu Mare
Dana Crisan	Centrul de Asistență și Reintegrare pentru Copiii Victime ale Traficului sau Neînsoțiți - Coordonator	Tel: +40 (0) 261 768077 Rodruta.rrsan@gmail.com	Satu Mare

Minorii români din Roma – studiu de 3 luni realizat de CDS - FRCCF

NUME	Organizație/ Funcție/Profesie	E-MAIL/TEL	Adresă
Vilceanu Nicolae	Serviciul pentru Combatere a Crimei Organizate și Antidrog – Satu Mare Inspector	Tel: +40 (0) 261 807777 Free number: 955 nicolas_vilce@yahoo.com	Satu Mare
Antal Calin	Poliția de Frontieră ofițer Satu Mare	Tel: +40 (0) 261 717031	Satu Mare
Ioana Chenderes	Serviciul de Protecție a Victimelor și Reintegrare Socială a Infracților de pe lângă Tribunalul Satu Mare	Tel: +40 (0) 261 714072 ioana_chenderes@yahoo.com	Satu Mare
Ilie Bambaloi	Asociația „Al Rromengo Andoa Cem” pentru protejarea copiilor țigani și drepturile acestora în România		Str. Ineului, nr 19 Craiova
Dragos Tuculean	Serviciul pentru Combatere a Crimei Organizate și Antidrog – Craiova ofițer	Tel: +40 (0) 251 598 134	Str. Amaradia, nr 32 Craiova
Teodora Barbu	Asistent social Craiova		Craiova
Marinela Buttu	Centrul de Asistență și Reintegrare pentru Copii Victime ale Traficului sau Neînsoțiți – Gavroche - Coordonator	Tel: +40 (0) 212 420987	București
Maja Furlan	ICS Trieste - Operator	majafurlan@libero.it	Trieste
Susanna Matonti	Casa dei Diritti Sociali CDS avocat	susax76@yahoo.it	Via dei mille, 36 - Roma
Rodolfo Mesaroli	Casa dei Diritti Sociali CDS psiholog	rudymesaroli@virgilio.it	Via dei mille, 36 - Roma
Ana Vadan	Jean Valjean avocat	anavadan@rdslink.ro	Bucharest
Marta Beres	Coordonator birou FRCCF Satu Mare	0261 710540 frccfsm@rdslink.ro	Satu Mare Str Mihai Viteazul 19/1
Coardos Maria	Lucrător social proiectul Oaș FRCCF	0261 710540 frccfsm@rdslink.ro	Satu Mare Str Mihai Viteazul 19/1
Gavrilas Rodica	Lucrător social proiectul Oaș FRCCF	0261 710540 frccfsm@rdslink.ro	Satu Mare Str Mihai Viteazul 19/1

FRCCF

Biroul Operațional Satu Mare
Str. Mihai Vitezul, nr.19, ap.22 -
440030 Satu Mare
România
Web : www.frccf.org.ro
Info : frccfsm@rdslink.ro
Tel: +40 261 710 540
Mobil: +40 788 460 696

Înregistrată juridic în 1997 ca organizație neguvernamentală, misiunea FRCCF este aceea de a apăra drepturile copiilor, accentuând rolul activ și responsabil al familiei, al comunității și al statului. Toate proiectele FRCCF promovează interesul superior al copilului, asigură dreptul copilului la sănătate fizică și dezvoltare emoțională și mentală, dreptul de a crește într-un mediu familial, precum și toate celelalte drepturi, așa cum sunt acestea stipulate în **Convenția Națiunilor Unite privind Drepturile Copilului**, semnată și de România în 1990.

CASA DEI DIRITTI SOCIALI – FOCUS

Via dei Mille, 36
00185 Rome
Italy
Tel: 06 44 646 13
Fax: 06 44 700 229
Web: www.dirittisociali.org
Info: info@dirittisociali.org

Este o organizație neguvernamentală italiană, cu sediul în Roma, care este implicată, din anul 1985, în promovarea drepturilor umane și sociale ale celor mai vulnerabile sectoare ale societății. În domeniul protecției copilului, CDS lucrează, în special, cu minorii străini neînsoțiți prin intermediul a două proiecte: "Solidea-idee e Solidarietà" și "Hora". Ambele proiecte se adresează minorilor victime ale exploatării sau ale altor forme de abuz.

CDS desfășoară și activități de teren. O echipă stradală lucrează, în special, pe timpul nopții în cele mai vulnerabile zone ale Romei.

TERRE DES HOMMES

Terre des hommes Foundation

En Budron C8
1052 Le Mont-sur-Lausanne
Elveția
Tel : +41 21 6546666
Web: www.tdh.ch

Terre des hommes România

Str. Zece Mese, nr.7,
sector 2, București
România
Tel/Fax: +40 21 212 38 32
Web: www.tdh.ch

Mișcarea Terre des hommes a fost creată în 1960 în Lausanne (Elveția), de către Edmond Kaiser. Ulterior, au fost create și alte birouri ale Terre des hommes în mai multe țări. În 1966, acestea au fuzionat pentru a forma Federația Internațională a Terre des Hommes (IFTDH⁵⁷).

Fundația Terre des hommes a fost creată pentru a oferi sprijin direct copiilor defavorizați care nu sunt ajutați de centrele existente. În prezent, mandatul și activitățile Tdh au evoluat, dar scopul de a îmbunătăți condițiile de viață ale grupurilor de copii cei mai vulnerabili a rămas același.

⁵⁷ IFTDH este o rețea de 11 organizații naționale cu sedii în Canada, Danemarca, Franța, Germania, Italia, Luxembourg, Olanda, Spania, Elveția (care include două organizații: Terre des hommes Lausanne și Terre des hommes - Elveția), și Siria.

REFERINȚE

- UNICEF/ UNOHCHR/ OSCE/ODIHR: “Romania”. In: *Trafficking in Human Beings in South Eastern Europe*, 2004 .
- ENACT/ SAVE THE CHILDREN: “Romania/ Italy”. In *A Report on Child Trafficking*, March 2004.
- IOM International Organization for Migration: “Romania”. Migration Trends in Selected Applicant Countries, Volume IV. *More “Out” than “In” at the Crossroads between Europe and the Balkans, - Vulnerable groups: Unaccompanied minors- Autumn 2003*.
- IOM International Organization for Migration: “Trafficking in Unaccompanied Minors in the European Union – Italy” – December 2004
- SALVAȚI COPIII: “Report on Child Trafficking”, Romania, March 2004
- SALVAȚI COPIII: “Joint East West Research on Trafficking in Children for Sexual Purposes in Europe: the sending countries – Romania”, October 2003.
- “Isolated” Infants from Oas Region in France: situation analysis for Prevention Intervention Purposes” – Terre des hommes, La Voix de l’Enfant, Foundation Familia și Ocrotirea Copilului, 2003.
- ILO International Labour Office – “Rapid assessment of trafficking in Children for Labour and Sexual Exploitation in Romania”, 2003 Protect CEE.
- ANCI Dipartimento immigrazione e politiche sociali - “Minori stranieri non accompagnati, un’indagine territoriale”, 2004
- www.antitrafic.ro